

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 85.375 van 16 februari 2000
in de zaak A. 54.969/X-9039.**

In zake : Armand ABTS,
die woonplaats kiest bij
Advocaat R. MARTENS,
kantoor houdende te 1000 BRUSSEL,
Koloniënstraat 11

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de
Vlaamse regering.

D E R A A D V A N S T A T E, X e K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Armand ABTS op
3 december 1993 heeft ingediend om de vernietiging te
vorderen van het "Ministerieel besluit houdende
Bescherming van Monumenten, stads- en dorpsgezichten
genomen door de Vlaamse Minister van Verkeer,
Buitenlandse Handel en Staatshervorming op 02.08.1993";

Gezien de regelmatig gewisselde memories van
antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Eerste
Auditeur E. HAESBROUCK;

Gelet op de beschikking van 15 juli 1999 die
de neerlegging ter griffie van het verslag en van het
dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan
partijen en gezien de laatste memorie van verzoeker en
van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 23 december 1999 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 26 januari 2000;

Gehoord het verslag van Staatsraad J. LUST;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat R. MARTENS, die verschijnt voor verzoeker, en van Advocaat B. GHYSEN die, loco Advocaat K. VAN HOOREBEKE verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Eerste Auditeur E. HAESBROUCK;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de bestreden beslissing eensdeels het Katspoelhof en de Blauwschuurhoeve te Bierbeek als monument beschermt en anderdeels de omgeving ervan als dorpsgezicht beschermt; dat verzoeker verklaart eigenaar te zijn van 3,6 ha grond binnen het beschermde dorpsgezicht; dat het eerste middel alleen de bescherming als dorpsgezicht betreft; dat blijkens de memorie van wederantwoord de andere middelen slechts gelden "in de mate dat geoordeeld zou worden dat de bescherming als dorpsgezicht rechtsgeldig zou zijn"; dat ambtshalve wordt vastgesteld dat verzoekers belang beperkt is tot de vernietiging van de bescherming als dorpsgezicht; dat het beroep niet ontvankelijk is in zoverre het bestreden besluit het Katspoelhof en de Blauwschuurhoeve te Bierbeek als monument beschermt;

Overwegende dat het eerste middel "het verkeerd gebruik van het Decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, in plaats van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud

van monumenten en landschappen (gewijzigd bij Decreet van 13 juli 1972 en Decreet van 14 juli 1993)" aanvoert; dat wordt toegelicht dat het bestreden besluit de omgeving van het Katspoelhof en de Blauwschuurhoeve te Bierbeek beschermt als dorpsgezicht, dat de omgeving ongeveer 166 ha bedraagt en hoofdzakelijk als een agrarisch gebied en gedeeltelijk als een landschappelijk waardevol agrarisch gebied is ingekleurd, dat het niet om een dorpsgezicht zoals bedoeld in het decreet van 3 maart 1976 gaat, maar om een landschap, dat het advies van de koninklijke commissie voor monumenten en landschappen en een verslag van het bestuur voor monumenten en landschappen daar "overduidelijk" van doen blijken, dat landschappen en dorpsgezichten twee verschillende juridische begrippen zijn met elk een apart wettelijk kader en dat te dezen het decreet van 3 maart 1976 op oneigenlijke wijze werd toegepast;

Overwegende dat verwerende partij in de memorie van antwoord repliceert dat het bij een stads- of dorpsgezicht gaat om een groepering van één of meer monumenten en/of onroerende goederen met omgevende bestanddelen, dat de "omgevende bestanddelen" niet worden gedefinieerd, dat bij het afbakenen van een stads- en dorpsgezicht twee hoofdmotieven een rol kunnen spelen, dat er enerzijds de historische sites zijn "die door hun totaal karakter een intrinsieke waarde hebben" en anderzijds "de zones die hun waarde slechts ontleen aan het monument waarrond zij als een soort buffer fungeren", dat het systeem van de "buffer- stads- en dorpsgezichten" reeds heel wat onoordeelkundige ingrepen in het gezichtsveld van monumenten heeft verhinderd, dat wel een oneigenlijk gebruik van de notie stads- en dorpsgezicht vermeden moet worden, dat er te dezen geen sprake is van een oneigenlijk gebruik;

Overwegende dat in de memorie van wederantwoord verzoeker verwijst naar het arrest van het

Arbitragehof nr. 50 van 24 juni 1993; dat hij voorts opmerkt dat het Arbitragehof terecht stelt dat de juridische begrippen "stads- en dorpsgezicht" en "landschap" duidelijk van elkaar moeten worden onderscheiden, dat een totale oppervlakte van 166 ha moeilijk kan beschouwd worden als de "onmiddellijke omgeving" in een dorp, dat wanneer de bescherming twee hoeven en 166 ha landbouwgrond behelst er geen sprake is van bescherming van een dorpsgezicht, maar wel van de bescherming van een landschap, dat het advies van de provinciale commissie voor monumenten en landschappen zelf de landschappelijke context van de rangschikking beklemtoont;

Overwegende dat de verwerende partij in de laatste memorie meent dat "het aangewezen was een uitgebreid landschappelijk gebied mee te rangschikken als dorpsgezicht, omdat dit landschap een belangrijk omgevend bestanddeel is", dat het zelden gebeurt dat "het historische drieslagstelsel en alle ingrediënten van het traditionele landbouwareaal zo zichtbaar en leesbaar op het terrein aanwezig zijn en in rechtstreeks verband staan met twee monumentale hoeven" en dat het beschermd gebied samenvalt met het historisch landbouwareaal van de twee hoeven;

Overwegende dat toen het aangevochten besluit tot stand kwam artikel 2, 3, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten luidde als volgt :

"Art. 2. Dit decreet verstaat onder :
(...)

3. stads- of dorpsgezicht: een groepering van één of meer monumenten en/of onroerende goederen met omgevende bestanddelen, zoals onder meer beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, die omwille van haar artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde van algemeen belang is";

dat uit de parlementaire voorbereiding van het decreet blijkt dat het voor een stads- of dorpsgezicht wezenlijk is dat het specifieke uitzicht en de sfeer van een stad of gemeente mede erdoor wordt bepaald;

Overwegende dat niet betwist wordt dat de beschermde omgeving van het Katspoelhof en de Blauwschuurhoeve te Bierbeek ongeveer 166 ha beslaat; dat het blijkens een verslag van het bestuur voor monumenten en landschappen om "akkers, weiland en het Plantsoenbos" gaat; dat volgens het verslag het gebied "een open akkerlandschap (is) met intensief bewerkte, zacht glooiende gronden", waarin de beide hoeven, op enkele recentere woningen ter hoogte van de Aarschotsestraat na, "nog steeds de enige bebouwing" vormen; dat de omgeving nog wordt omschreven als een "vrijwel ongerept agrarisch gebied in het oosten van Bierbeek, ten zuiden van de E 40, gedomineerd door twee geïsoleerde vierkanthoeven"; dat in haar advies van 1 april 1993 de koninklijke commissie adviseert te beschermen als dorpsgezicht: "de omgeving gevormd door akkers, weiland en het Plantsoenbos, wegens het algemeen belang gevormd door de historische waarde van het landbouwareaal als economische en landschappelijke context van de Blauwschuurhoeve en het Katspoelhof";

Overwegende dat een nagenoeg ongerept landbouwareaal van 166 ha rond twee, op bijna 1 km van mekaar gelegen hoeven niet in het rechtsbegrip "dorpsgezicht", zoals het artikel 2, 3, van het decreet van 3 maart 1976 dat ten tijde van de bestreden beslissing definieerde, kan worden ingepast; dat de gebeurlijk intrinsieke, historische waarde van de landbouwgronden daar niets aan afdoet; dat het middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het besluit van 2 augustus 1993 van de Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming in zoverre het de omgeving van het Katspoelhof en de Blauwschuurhoeve te Bierbeek als dorpsgezicht beschermt.

Artikel 2.

Het beroep wordt voor het overige verworpen.

Artikel 3.

Het arrest wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad op dezelfde wijze als het bestreden besluit.

Artikel 4.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzing, op zestien februari tweeduizend, door de
Xe kamer, die was samengesteld uit :

Mevr.	M. VRINTS,	kamervoorzitter,
de HH.	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
	J. LUST,	staatsraad,
Mevr.	A. TRUYENS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. TRUYENS.

M. VRINTS.